

انسان بدن له 11 اساسي سيستمونو څخه جوړ شوي دي

د هر يو سيستم د ځينې مشهورې
ناروغيو نومونه يې

فعلا مي هم دغه سيستمونو نومونه او ځينې ناروغي وليکل خو نور
پوستونو کې انشاءالله د هر يو سيستم ناروغي لنډ ډول ناروغي
تشرېح اعراض علایم يې تشخيص درملنه يې نشر کوم.

ستاسو ورور: زاهد محسن

د انسان بدن له ۱۱ اساسي سيستمونو

د انسان بدن له ۱۱ اساسي سيستمونو څخه جوړ دی، چې هر یو یې ځانگړی فعالیتونه ترسره کوي. دا سيستمونه په لاندې ډول دي:

1. **عصبی سیستم (Nervous System):** د بدن کنټرول او اړیکو لپاره کار کوي.
2. **دوراني سیستم (Circulatory System):** وینه او اکسیجن ټول بدن ته رسوي.
3. **هاضمی سیستم (Digestive System):** د خوړو هضم او انرژي تولید لپاره کار کوي.
4. **تنفسی سیستم (Respiratory System):** اکسیجن جذبوي او کاربن ډای اکساید خارجوي.
5. **عضلي سیستم (Muscular System):** د بدن حرکت او ځواکمنتیا لپاره کار کوي.
6. **هډوکي سیستم (Skeletal System):** د بدن جوړښت او ملاتړ برابروي.
7. **پوستی سیستم (Integumentary System):** د پوستکي، وینستو، او نوکانو ساتنه کوي.
8. **لمفاوی سیستم (Lymphatic System):** د بدن دفاعي سیستم دی چې انتاناتو سره مبارزه کوي.
9. **تناسل سیستم (Reproductive System):** د نسل زیاتولو لپاره کار کوي.
10. **اندوکرین سیستم (Endocrine System):** هورمونونه تولیدوي او د بدن فعالیتونه تنظیموي.
11. **ایکسکریټري سیستم (Excretory System):** د بدن فاضله مواد خارجوي. دا ټول سيستمونه یو ځای د بدن د سالم فعالیت لپاره کار کوي.

د عصبي سيستم ځينې عامې ناروغي دي

1. پارکینسن ناروغي (Parkinson's Disease)
 2. زوال دماغ (Alzheimer's Disease)
 3. ملټپل سکلیروسيس (Multiple Sclerosis)
 4. سټروک (Stroke)
 5. ايپيلېپسي (Epilepsy)
 6. آټزم (Autism Spectrum Disorder)
 7. نيورالژيا (Neuralgia)
 8. ډيمنشيا (Dementia)
 9. گلېوما (Glaucoma)
 10. شپېنۍ درد (Sciatica)
 11. مېگران (Migraine)
 12. انسفاليت (Encephalitis)
 13. بريچک (Bell's Palsy)
 14. ميوپاتي (Myopathy)
 15. ډايابېتيک نوروپاتي (Diabetic Neuropathy)
- دا يوازې څو مثالونه دي، او عصبي سيستم پورې تړلي نورې ناروغي هم شته.

د دوراني سيستم ځينې ناروغي

1. د زړه پورې ناروغي (Heart Diseases)

1. د زړه حمله (Myocardial Infarction)
2. د زړه ناکامي (Heart Failure)
3. د زړه د والو ناروغي (Valvular Heart Disease)
4. د زړه د عضلې ناروغي (Cardiomyopathy)
5. د زړه د پردې التهاب (Pericarditis)
6. د زړه د عضلې التهاب (Myocarditis)
7. د زړه ضربان گډوډي (Arrhythmia)
8. د زړه د شريانونو ناروغي (Coronary Artery Disease)
9. د زړه د زيږون ناروغي (Congenital Heart Disease)
10. د زړه د شريانونو بنديدل (Ischemic Heart Disease)
11. د زړه د حملې وروسته گډوډي (Post-Myocardial Infarction Syndrome)

د دورانی سیستم خینی ناروغی

2. د شریانونو پورې ناروغی (Arterial Diseases)

1. د شریانونو سختېدل (Atherosclerosis)

2. د شریانونو پراخوالی (Aneurysm)

3. د شریانونو بندیدل (Arterial Occlusion)

4. د شریانونو التهاب (Arteritis)

5. د شریانونو تنګوالی (Stenosis)

6. د شریانونو بندیدل په پنبو کې (Peripheral Artery Disease)

7. د شریانونو ناوړه جوړښت (Arteriovenous Malformation - AVM)

3. د وینې فشار پورې ناروغی (Blood)

(Pressure Disorders)

1. لوړ فشار (Hypertension)

2. ټیټ فشار (Hypotension)

3. د شریانونو لوړ فشار (Pulmonary Hypertension)

د دورانی سیستم ځینې ناروغۍ

4. د رگونو پورې ناروغۍ (Venous Diseases)

1. د رگونو پراخوالی (Varicose Veins)
2. د ژورو رگونو بندیدل (Deep Vein Thrombosis - DVT)
3. د رگونو انفیکشن (Phlebitis)
4. د وینې د جریان گډوډی (Venous Insufficiency)
5. د سږو رگونو بندیدل (Pulmonary Embolism)

5. د وینې پورې ناروغۍ (Blood Disorders)

1. د وینې کمښت (Anemia)
2. د وینې دانه ناروغی (Leukemia)
3. د وینې غوړ زیاتوالی (Hyperlipidemia)
4. د وینې کموالی (Hemophilia)
5. د وینې لخته کېدل (Thrombosis)
6. د وینې انفیکشن (Septicemia)
7. د وینې د حجرو گډوډی (Sickle Cell Disease)
8. د وینې د شکر ناروغی (Hyperglycemia or Hypoglycemia)

6. نورې ناروغۍ (Other Circulatory Disorders)

1. د وینې جریان گډوډی (Blood Circulation Disorders)
2. د زړه د برقی سیستم ناروغۍ (Electrical Conduction Disorders)
3. د زړه د شریانونو سپکوالی (Ischemia)
4. د زړه د سږو گډوډی (Cardiopulmonary Disorders)

د هاضمی سیستم ځینې ناروغۍ

1. د خولې او ستوني ناروغۍ

د غاښونو کیندل (Dental Caries)

د خولې زخمونه (Mouth Ulcers)

د خولې التهاب (Stomatitis)

د ستوني التهاب (Pharyngitis)

د خولې سرطان (Oral Cancer)

2. د معدې ناروغۍ

گیسټریټس (Gastritis)

د معدې زخم (Peptic Ulcer)

د معدې تیزابیت (Acid Reflux/GERD)

د معدې سرطان (Stomach Cancer)

د معدې فلج (Gastroparesis)

د معدې انتان (Helicobacter pylori Infection)

د هاضمې سيستم ځينې ناروغي

3. د کولمو ناروغي

الف. د وړو کولمو ناروغي

کولمو التهابي ناروغي (Inflammatory Bowel Disease - IBD)

کرون ناروغي (Crohn's Disease)

التهابي کولېټس (Ulcerative Colitis)

د کولمو بندیدل (Intestinal Obstruction)

د کولمو انتان (Enteritis)

د کولمو سرطان (Small Intestine Cancer)

ب. د لویو کولمو ناروغي

کولمو سرطان (Colon Cancer)

ايريتيبل بويل سندروم (Irritable Bowel Syndrome - IBS)

د کولمو التهاب (Colitis)

د کولمو پولیپونه (Colon Polyps)

د کولمو ټویست یا ولولیدل (Volvulus)

د هاضمې سيستم ځينې ناروغي

4. د جگر ناروغي

د جگر غوړتيا (Fatty Liver Disease)

هپاټايټس (Hepatitis A, B, C, D, E)

د جگر سرطان (Liver Cancer)

د جگر سيروز (Liver Cirrhosis)

د جگر انفېکشن (Liver Abscess)

د جگر نارسايي (Liver Failure)

5. د صفرا ناروغي

صفرا ټيرې (Gallstones)

د صفرا التهاب (Cholecystitis)

د صفرا سرطان (Gallbladder Cancer)

د صفرا نل بنديدل (Biliary Obstruction)

6. د پانقراض ناروغي

د پانقراض التهاب (Acute/Chronic Pancreatitis)

د پانقراض سرطان (Pancreatic Cancer)

د پانقراض انسولينوم (Insulinoma)

د پانقراض انزايمي کمښت (Pancreatic Exocrine Insufficiency)

د هاضمې سيستم ځينې ناروغي

7. د مقعد او شاوخوا برخو ناروغي

بواسير (Hemorrhoids)

د مقعد شقاق (Anal Fissure)

د مقعد فستولا (Anal Fistula)

د مقعد سرطان (Anal Cancer)

د مقعد انتان (Perianal Abscess)

8. نورې عمومي ناروغي

قبض (Constipation)

نس ناستی (Diarrhea)

د معدې ګیس (Flatulence)

د معدې بادونه (Bloating)

د هاضمې خرابیدل (Dyspepsia)

د خواړو حساسیت (Food Intolerance)

د ګلوټین حساسیت (Celiac Disease)

د لیکوز حساسیت (Lactose Intolerance)

د هاضمې سيستم د وینې بهیدنه (Gastrointestinal Bleeding)

د تنفسی سیستم ځينې ناروغي

تنفسی سیستم ناروغي هغه ستونزې دي چې د سږو، پزې، ستوني، او تنفسی لارې اغېزمنوي. دا ناروغي ممکن انتاني، غيرانتاني، يا مزمنې وي. لاندې د تنفسی سیستم د ناروغيو بشپړ لیست وړاندې شوی دی:

۱. د پزې او ستوني ناروغي

1. زکام (Common Cold): د وېروس له امله رامنځته کېږي او د پزې بندښت او اوبه بهېدل پکې شامل دي.
2. الرجیک رینایټس (Allergic Rhinitis): د الرجی له امله د پزې حساسیت.
3. سینوسایټس (Sinusitis): د سینوسونو التهاب.
4. ټانسلايټس (Tonsillitis): د ټانسلونو التهاب چې د ستوني درد لامل کېږي.
5. فارنجایټس (Pharyngitis): د ستوني التهاب.

۲. د تنفسی لارې ناروغي

1. برونکایټس (Bronchitis): د برونشي نلونو التهاب.
2. ټراکيايټس (Tracheitis): د ټراکيا التهاب.
3. کړوپ (Croup): د ماشومانو په منځ کې د ستوني او ټراکيا التهاب.
4. د تنفسی لارې بندښت (Airway Obstruction): د تنفسی لارې بندېدل، چې عاجل درملنې ته اړتیا لري.

۳. د سږو انتاني ناروغي

1. ښونیا (Pneumonia): د سږو التهاب چې د باکټريا، وېروس، يا فنگس له امله وي.
2. ټیوبرکلوسیس (Tuberculosis): د سږو یو انتاني ناروغي چې د مایکوباکټریم ټیوبرکلوسیس له امله رامنځته کېږي.
3. پلورایټس (Pleuritis): د سږو د پردې التهاب.
4. د سږو اېسیس (Lung Abscess): د سږو په نسج کې د پیپ ډک کېدل.

۴. د سږو مزمنې ناروغي

1. مزمن برونکایټس (Chronic Bronchitis): د اوږدې مودې لپاره د برونشي التهاب.
2. ایمفایزېما (Emphysema): د سږو د هوایی کڅوړو تخریب.
3. مزمن مخنیوی کوونکی ناروغي (COPD): د برونکایټس او ایمفایزېما ترکیب.
4. استما (Asthma): د تنفسی لارې حساسیت او تنګوالی.

د تنفسی سیستم ځينې ناروغي

۵. د سږو د وينې جريان ناروغي

۱. پلمونري امبوليزم (Pulmonary Embolism): د سږو د شريان بندښت.
۲. پلمونري هايپرتينشن (Pulmonary Hypertension): د سږو د شريان لوړ فشار.

۶. د سږو سرطان ناروغي

۱. د سږو سرطان (Lung Cancer): د سږو په نسج کې غير نورمال حجرات.
۲. ميستوتيليوما (Mesothelioma): د سږو د پردې نادره سرطان.

۷. د تنفسی لارې انتاني ناروغي

۱. انفلوینزا (Influenza): د وېروس له امله د تنفسی لارې انتان.
۲. کووید-۱۹ (COVID-19): د SARS-CoV-2 وېروس له امله د تنفسی سیستم ناروغي.
۳. د ماشومانو تنفسی انتان (RSV): د ماشومانو په منځ کې يوه عامه ناروغي.

۸. د سږو غيرانتاني ناروغي

۱. د سږو فايروسس (Pulmonary Fibrosis): د سږو د نسج سختېدل.
۲. د سږو سارکويډوسيس (Sarcoidosis): د سږو التهاب چې د گرانولومونو سبب کېږي.
۳. د سږو کولپس (Pneumothorax): د سږو د هوايي کڅوړو پرېوتل.
۴. هايلاين غشا ناروغي (Hyaline Membrane Disease): د وخت نه مخکې زېږېدلو ماشومانو کې يوه ستونزه.

د تنفسي سيستم ځينې ناروغي

۹. د خوب پر مهال تنفسي ستونزې

1. اپنيا (Sleep Apnea): د خوب پر مهال د تنفس موقتي بندښت.
2. سنورېدل (Snoring): د تنفسي لارې تنگوالی چې د خوب پر مهال غږ توليدوي.

۱۰. نورې تنفسي ناروغي

1. سيستيک فايروسس (Cystic Fibrosis): يوه ارثي ناروغي چې د سږو مخاط زياتوي.
2. د سږو د پردې مايع (Pleural Effusion): د سږو د پردې ترمنځ د مايع زياتوالی.
3. سليکوسيس (Silicosis): د دوړو له امله د سږو ناروغي.
4. د سږو د پردې التهاب (Empyema): د سږو د پردې ترمنځ د پيپ جمع کېدل.

پايله:

د تنفسي سيستم ناروغي د انسان د ژوند پر کيفيت مستقيم اغېز کوي. د دې ناروغيو مخنيوی لپاره بايد پاکه هوا تنفس شي، د سگرت څښلو مخه ونیول شي، او د تنفسي ستونزو په صورت کې ژر ډاکټر ته مراجعه وشي.

د عضلي سیستم خینی ناروغی

1. مایوپتیا (Myopathy)
2. مایوسٹینیا گریویس (Myasthenia Gravis)
3. دوشین عضلاتی دیستروفی (Duchenne Muscular Dystrophy)
4. بیگر عضلاتی دیستروفی (Becker Muscular Dystrophy)
5. پولیمیوسائیتس (Polymyositis)
6. درماتومیوسائیتس (Dermatomyositis)
7. ریبدومایولایسیس (Rhabdomyolysis)
8. فیرومایالجیا (Fibromyalgia)
9. امیوٹروفیک لیٹرال سکلیروسس (ALS)
10. ٹینڈونائیتس (Tendonitis)
11. فاسیوسکاپیولو ہومرال دیستروفی (Facioscapulohumeral Dystrophy)
12. لمب گردل عضلاتی دیستروفی (Limb-Girdle Muscular Dystrophy)
13. کانجینٹل مایوپتیا (Congenital Myopathy)
14. اینڈروپاٹیک مایوپتیا (Endocrine Myopathy)
15. میوٹوکونڈریال مایوپتیا (Mitochondrial Myopathy)
16. انکلوژن باہی مایوپتیا (Inclusion Body Myopathy)
17. چارکوٹ ماری توت ناروغی (Charcot-Marie-Tooth Disease)
18. سپینل ماسکولر اٹروفی (Spinal Muscular Atrophy)
19. ہائپرکالمیک پیرالیسیس (Hyperkalemic Periodic Paralysis)
20. ہائپوکالمیک پیرالیسیس (Hypokalemic Periodic Paralysis)

د هډوکو سيستم ځينې ناروغي

1. Osteoporosis (د هډوکو کمزوری کېدل)
2. Osteoarthritis (د هډوکو التهاب)
3. Rheumatoid Arthritis (روماتوئید آرتریت)
4. Gout (ګاوت)
5. Bone Cancer (د هډوکو سرطان)
6. Osteomyelitis (د هډوکو انتان)
7. Rickets (د ویتامین ډی کموالی)
8. Paget's Disease (د پاکیت ناروغي)
9. Scoliosis (د ملا کړېدل)
10. Kyphosis (د ملا تېر مخ کړېدل)
11. Lordosis (د ملا تېر شا کړېدل)
12. Bone Fractures (د هډوکو ماتېدل)
13. Fibrous Dysplasia (د هډوکو غیر نورمال وده)
14. Ankylosing Spondylitis (د ملا تېر سختېدل)
15. Marfan Syndrome (د مارفان ناروغي)
16. Ehlers-Danlos Syndrome (د ایهلرز ډانلوس ناروغي)
17. Multiple Myeloma (د هډوکو مغز سرطان)
18. Osteogenesis Imperfecta (د هډوکو نازک جوړښت ناروغي)
19. Spinal Stenosis (د ملا تېر تنګوالی)
20. Slipped Disc (د ملا د تېر هډوکو بې ځایه کېدل)
21. Perthes Disease (د هډوکو د وینې کمښت ناروغي)

22. Tendinitis (د بندونو التهاب)
23. Bursitis (د بندونو کیسه یی التهاب)
24. Hyperparathyroidism (د پاراتیروئید غډي زیات فعالیت)
25. Hypophosphatasia (د فاسفیت کمښت ناروغي)

د پوستکی سیستم خینی ناروغی

1. ایکزیما (Eczema)
2. سوریاسس (Psoriasis)
3. ایتلیکریا (Urticaria)
4. ڈرماٹائٹس (Dermatitis)
5. میلیا (Milia)
6. اڀکنہ (Acne)
7. روزیشیا (Rosacea)
8. هایپرپیگمینٹیشن (Hyperpigmentation)
9. وٹیلیگو (Vitiligo)
10. البینزم (Albinism)
11. اسکابی (Scabies)
12. پمفیگوس (Pemphigus)
13. لیوکودرما (Leukoderma)
14. ورتس (Warts)
15. ہرپز (Herpes)

د پوستکی سیستم خینی ناروغی

16. فنگل انفیکشن (Fungal Infection)
17. کینسر د پوستکی (Skin Cancer)
18. میلانوما (Melanoma)
19. سیبوريا (Seborrhea)
20. لیچن پلانوس (Lichen Planus)
21. فولیکولایتس (Folliculitis)
22. سنیلایتس (Cellulitis)
23. کانٹاکٹ ڈرماٹایتس (Contact Dermatitis)
24. الپیشیا (Alopecia)
25. سون برن (Sunburn)
26. کویلود (Keloid)
27. هایڈراڈینایتس سپوریتیا (Hidradenitis Suppurativa)
28. ٲینیا (Tinea)
29. لایم ڊیزیز (Lyme Disease)
30. انگران ویشتان (Ingrown Hair)

د لمفاوی سیستم خینی ناروغی

1. لمفاڈیما (Lymphedema)
2. هوچکین لمفوما (Hodgkin Lymphoma)
3. غیر هوچکین لمفوما (Non-Hodgkin Lymphoma)
4. لمفاڈینائٹس (Lymphadenitis)
5. لمفانجائٹس (Lymphangitis)
6. ایڈز (AIDS)
7. کرویہی ناروغی (Castleman Disease)
8. لمفاوی سرطانہ (Lymphomas)
9. برتون ناروغی (Bruton's Disease)
10. لمفاوی گرانولوما (Lymphogranuloma Venereum)
11. سپلینومپگالی (Splenomegaly)
12. هایپوگاماگلوبولینیمیا (Hypogammaglobulinemia)
13. هایپرایگ ایم سندروم (Hyper-IgM Syndrome)
14. لمفاوی هستیوسایتوسیس (Hemophagocytic Lymphohistiocytosis - HLH)
15. سیور کمباینڈ ایمیونودیفیشنسی (Severe Combined Immunodeficiency - SCID)
16. ٹانسلائٹس (Tonsillitis)
17. بوبونیک طاعون (Bubonic Plague)
18. کاوازاکی سندروم (Kawasaki Syndrome)
19. سرکوائیڈوسیس (Sarcoidosis)
20. د لمفاوی غدو میتاستاسیس (Lymph Node Metastasis)

د تناسلي سيستم ځينې ناروغي

د تناسلي سيستم د ناروغي

1. سوزاک (Gonorrhea)
2. سيفلس (Syphilis)
3. چلکميديا (Chlamydia)
4. هرپس (Genital Herpes)
5. ايچ. آی. وی/ايدز (HIV/AIDS)
6. انساني پپیلوما وایرس (HPV)
7. تريکو مونياسيس (Trichomoniasis)
8. بکترایي ويجنوسيس (Bacterial Vaginosis)
9. پروستيتايتس (Prostatitis)
10. يوريتريت (Urethritis)
11. پيلونفرايتس (Pyelonephritis)
12. انزال پر وختي (Premature Ejaculation)
13. نارينه بانجهتوب (Male Infertility)
14. د مثاني عفونت (Bladder Infection)
15. د تناسلي عضلاتو سرطان (Genital Cancer)

د اندوڪراين سيستم ځينې ناروغي

1. شکر (Diabetes Mellitus)
2. د تايرايډ کمزورتيا (Hypothyroidism)
3. د تايرايډ زيات فعاليت (Hyperthyroidism)
4. د اډيسن ناروغي (Addison's Disease)
5. د کوشينگ سندروم (Cushing's Syndrome)
6. د هاشيموتو تايرايډايټس (Hashimoto's Thyroiditis)
7. د گريوز ناروغي (Graves' Disease)
8. د پيټيټري غډې تومور (Pituitary Tumor)
9. د گوناد فعاليت کمزورتيا (Hypogonadism)
10. د پاراټايرايډ زيات فعاليت (Hyperparathyroidism)
11. د پاراټايرايډ کمزورتيا (Hypoparathyroidism)
12. د اکرو مېگالي (Acromegaly)

د اندوكراین سیستم ځينې ناروغي

13. د ګيګانتيزم (Gigantism)
14. د شکر بې اوبه توب (Diabetes Insipidus)
15. د فيوکروموسايټوما (Pheochromocytoma)
16. د ملټپل اندوكراین نيوپلازيا (Multiple Endocrine Neoplasia - MEN)
17. د پينکرياس تومورونه (Pancreatic Neuroendocrine Tumors)
18. د هايپرالډوسټيرونيزم (Hyperaldosteronism)
19. د گلوکوگونوما (Glucagonoma)
20. د انسولينوما (Insulinoma)
21. د کارسينويد سندروم (Carcinoid Syndrome)
22. د لپټين کمښت (Leptin Deficiency)
23. د ميلانوسايت سټيموليتنگ هورمون اختلال (MSH Disorders)
24. د پرولاکټينوما (Prolactinoma)

ايکسکريټري سيستم (Excretory System) د ناروغي

1. بولي سيستم انتانات (Urinary Tract Infections - UTIs)
2. گردو تيرې (Kidney Stones)
3. بولي مثاني التهاب (Cystitis)
4. بولي سيستم کې انسداد (Urinary Obstruction)
5. کډو ناکامي (Kidney Failure)
6. پروټينوريا (Proteinuria)
7. گلو ميرولونفرايټس (Glomerulonephritis)
8. نيفروټيک سينډروم (Nephrotic Syndrome)
9. پاي لونفرايټس (Pyelonephritis)
10. بولي بې اختياري (Urinary Incontinence)
11. پروستات غډې ستونزې (Prostate Problems)
12. هيماټوريا (Hematuria - وينه په بولي کې)
13. يوريميا (Uremia)
14. ټولي سيستيک کډو ناروغي (Polycystic Kidney Disease - PKD)
15. بولي مثاني سرطان (Bladder Cancer)